

Iran - China

Chamber of Commerce and Industries

اتاق بازرگانی و صنایع ایران و چین

بولتن خبری روزانه

۱۲ آذر ۱۴۰۴

اتاق بازرگانی و صنایع ایران و چین

بولتن خبری روزانه اتاق بازرگانی و صنایع ایران و چین

مورخ ۱۲ آذر ۱۴۰۴

فهرست

- ۱- تجارت ایران و چین؛ موتور محرک اقتصاد زیر سایه تحریم‌ها
- ۲- اتصالات اینترنت اشیاء در چین تا سال ۲۰۲۵ از ۳,۵ میلیارد مورد فراتر می‌رود
- ۳- توان عملیاتی سالانه کانتینری بندر بزرگ شرق چین از ۴۰ میلیون کانتینر عبور کرد
- ۴- چین حمایت مالی فراگیر خود را از شرکت‌های کوچک و خرد در طول سال‌های ۲۰۲۱-۲۰۲۵ افزایش می‌دهد
- ۵- برنامه «هوش مصنوعی پلاس» چین؛ هوشمندسازی اقتصاد با ملاحظات اجتماعی
- ۶- سرمایه‌گذاری چین در ایران؛ قراردادهای بزرگ، دستاوردهای محدود

در سال‌های اخیر، با وجود فشارهای بین‌المللی، حجم مبادلات تجاری دوجانبه ایران و چین افزایش یافته است و این نشان می‌دهد که تحریم‌ها نتوانسته‌اند تأثیر بسزایی بر این روابط داشته باشند.

به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان؛ نگاهی به روابط تجاری ایران و چین حاکی از این است که این موضوع سابقه بسیار طولانی دارد و اگرچه روابط تجاری مدرن و رسمی بین دو کشور در دهه‌های اخیر شکل گرفته اما به دلیل عوامل ژئوپلیتیکی، به شدت تقویت شده است؛ به طوری که فراتر از یک تعامل صرفاً اقتصادی، به یک محور استراتژیک در سیاست خارجی و تأمین نیازهای حیاتی هر دو کشور تبدیل شده است.

ایران و چین؛ مهم‌ترین شریک تجاری

پیوند تجاری میان ایران و چین به‌ویژه در سال‌های اخیر که ایران تحت فشارهای سنگین تحریم‌های بین‌المللی، به‌ویژه تحریم‌های ایالات متحده قرار گرفته اهمیت مضاعفی یافته است و از آن جایی که چین به عنوان یکی از بزرگ‌ترین بازارهای مصرف انرژی جهان محسوب می‌شود عملاً به مهم‌ترین شریک تجاری ایران تبدیل شده است و نقش محوری در حفظ جریان صادرات نفتی کشور ایفا می‌کند.

یکی از موضوعاتی که اخیراً مطرح شده این است که آیا تحریم‌های شورای امنیت می‌تواند بر روابط تجاری ایران با دیگر کشورها تأثیرگذار باشد؟ به گفته‌ی برخی از متخصصان و کارشناسان حوزه اقتصادی، تحریم‌های شورای امنیت به طور مستقیم بخش عمده‌ای از تجارت سنتی کالاها و همین‌طور نفت را مورد هدف قرار نداده‌اند و درواقع، تأثیر تحریم‌ها بیشتر از طریق ایجاد ریسک‌های جانبی بوده است.

گفتنی است سوالي که مطرح می‌شود این است که آیا تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل بر روابط تجاری ایران و چین تأثیرگذار است؟

به گفته برخی از کارشناس‌های حوزه اقتصادی، هرگونه افزایش یا کاهش در حجم مبادلات تجاری ایران و چین را باید در چارچوب ریسک‌های ناشی از تحریم‌های آمریکا و توانایی چین برای دور زدن آن‌ها جست‌وجو کرد؛ نه مصوبات شورای امنیت سازمان ملل؛ به طوری که به اذعان آن‌ها، در سال‌های اخیر که مبادلات تجاری ایران و چین در سطح بالایی قرار دارند، عمده‌ی این مبادلات بر پایه‌ی نفت و کالاهای غیرحساس تجاری استوار است و اگرچه ابزارهای تحریمی ابعاد روانی و حقوقی قوی دارند، اما آمار تجارت خارجی دو کشور نشان می‌دهد که با وجود فشارهای خارجی، نه تنها روابط اقتصادی ایران و چین کاهش نیافته، بلکه در برخی از حوزه‌ها به سطوح بی‌سابقه‌ای رسیده و این موضوع نشان‌دهنده عمق روابط استراتژیک و نیاز متقابل طرفین است و آمارها حاکی از این موضوع است.

مجیدرضا حریری رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین درمورد تأثیر تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل بر روابط تجاری ایران و چین گفت: هیچ یک از تحریم‌های سازمان ملل تجاری نیستند و آن چه که در تحریم‌های سازمان ملل آمده درمورد صنایع هسته‌ای و برخی از بخش‌های صنایع موشکی است.

در نتیجه، نباید در تجارت عادی ایران با چین تأثیرگذار باشد؛ به طوری که اگرچه تحریم‌های آمریکا فروش نفت را برای ایران ممنوع کرد، اما چینی‌ها این تحریم‌ها را نادیده می‌گیرند و در حال خرید تقریباً بیش از ۹۰ درصد نفت کشور هستند.

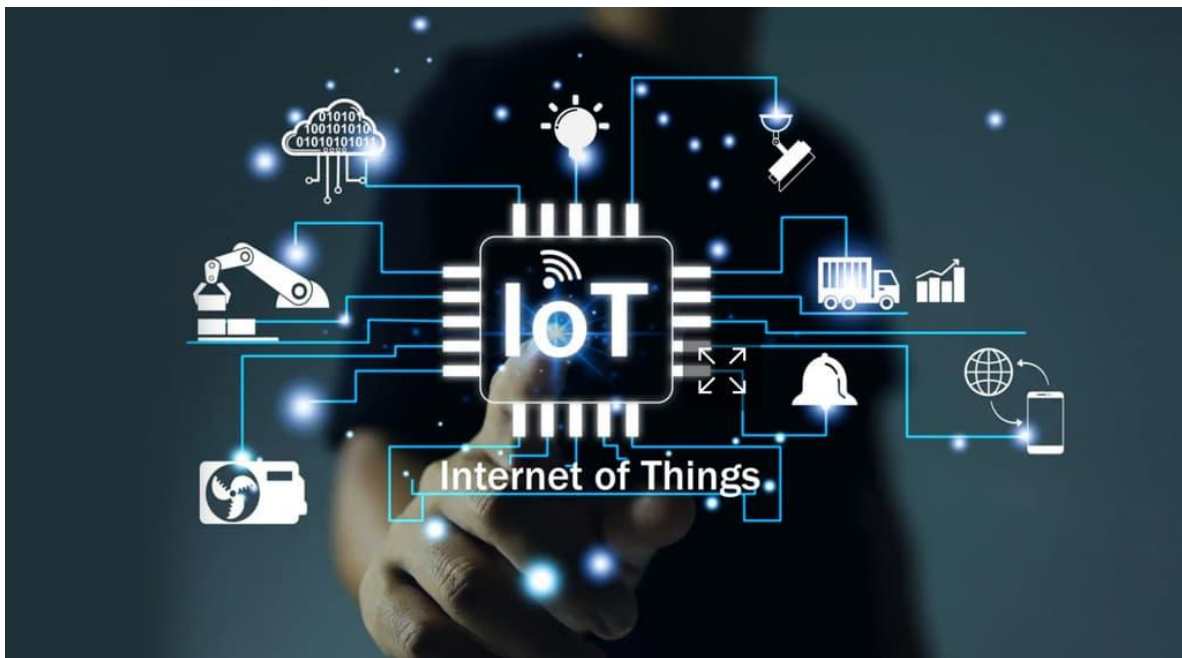
البته ممکن است تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل تأثیر روانی و جانبی داشته باشند ولی تا این لحظه از طرف چینی‌ها پالسی برای تأثیر تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل بر روابط تجاری ایران و چین دریافت نشده است حتی باید به این موضوع توجه کرد که اگرچه کشور به خاطر تحریم‌های آمریکا با محدودیت‌هایی روبروست. اما با این وجود، حدود ۱۵۰ - ۱۴۰ میلیارد دلار تجارت خارجی در سال داریم.

حریری درمورد شرایط تجارت ایران و چین ادامه داد: اگرچه نمی‌توان گفت که شرایط تجاری ایران و چین در بهترین حالت است ولی با وجود سختی‌ها، اما روابط وجود دارند؛ به طوری که سال گذشته، بیش از حدود ۷۰ میلیارد دلار معامله نفتی و غیرنفتی با چین داشتیم که این عدد تقریباً در روابط دو جانبه ایران و چین بی‌سابقه بوده است؛ به طوری که حتی در سال‌های قبل از تحریم نیز به چنین رقمی دست پیدا نکرده بودیم.

رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین درمورد آمار معاملات تجاری ایران و چین در ۶ ماه امسال گفت: آمارهای موجود در گمرک ایران و چین بیانگر واقعیت مبادلات تجاری کشور با چین نیست. زیرا ما سالانه، با توجه به قیمت نفت حدود ۳۰ تا ۴۰ میلیارد دلار به چین نفت می‌فروشیم که به دلیل تحریم‌های آمریکا در آمار گمرکی این کشور وجود ندارد.

اما بر اساس برآورد کلی که بین دو کشور انجام شده است به این نتیجه رسیده‌ایم که به طور مثال؛ عدد تجارت ایران و چین در سال ۱۴۰۳ از ۷۰ میلیارد دلار هم عبور کرده و در ۶ ماه امسال نیز، این عدد بیشتر شده است.

باشگاه خبرنگاران جوان

پیش‌بینی می‌شود که تعداد اتصالات اینترنت اشیا در چین از ۳.۵ میلیارد مورد فراتر خواهد رفت، تعداد ایستگاه‌های پایه ۵ جی از ۴.۸ میلیون واحد بیشتر خواهد شد و روند ساخت اینترنت اشیا ماهواره‌ای آغاز خواهد شد. این موارد جدیدترین آمارهایی هستند که در اولین دوره مجمع جهانی توسعه پایدار اقتصاد دیجیتال اتصال هوشمند اشیا اعلام شد که چند روز پیش در پکن برگزار شد.

اینترنت اشیا چیست؟ اینترنت اشیا یک سیستم فناوری است که با تجهیز انواع «اشیا» به قابلیت‌های ادراکی و ارتباطی و فراهم کردن امکان ارتباط و کار کردن متقابل بین آنها از طریق اینترنت، زندگی و شهرها را خودکار و هوشمند می‌کند.

با استفاده از این فناوری در شهرها، نورپردازی، دریچه‌های فاضلاب و چراغ‌های راهنمایی همگی «به طور خودکار کار خواهند کرد»؛ خودروها دیگر صرفاً وسیله نقلیه نیستند، بلکه به «فضاهای هوشمند متحرک» تبدیل می‌شوند که می‌توانند کارهایی مثل مسیریابی، برقراری ارتباط و رصد وضعیت جاده‌ها را انجام دهند؛ در کارخانه‌ها، فرآیند هماهنگی ماشین‌آلات مانند یک «مغز هوش مصنوعی صنعتی» عمل خواهد کرد و همه چیز به یکدیگر متصل خواهد بود. این فناوری‌ها محرک‌های رشد سریع اقتصاد دیجیتال چین هستند و برای جهان نیز نیروهای محرکه برای توسعه جدید به ارمغان می‌آورند. با ما همراه باشید تا وارد این جهان شویم که «همه اشیا قابل اتصال» به یکدیگر هستند.

توان عملیاتی سالانه کانتینری بندر بزرگ شرق چین از ۴۰ میلیون کانتینر عبور کرد

توان عملیاتی سالانه کانتینری بندر نینگبو-جوشان در استان جهیانگ در شرق چین روز سه شنبه ۲ دسامبر (۱۱ آذر) برای نخستین بار از ۴۰ میلیون کانتینر فراتر رفت و به عنوان نقطه عطفی جدید برای شلوغ‌ترین بندر جهان از نظر توان عملیاتی بار ثبت شد.

براساس اعلام گروه بندر جهیانگ، بندر نینگبو-جوشان طی ۱۶ سال متوالی رتبه نخست جهانی را در توان عملیاتی سالانه بار حفظ کرده است. با وجود شروع دیر هنگام در عملیات کانتینری، این بندر رشد چشمگیری داشته است؛ توان عملیاتی سالانه کانتینری آن تنها در هفت سال از ۱۰ میلیون به ۲۰ میلیون کانتینر رسید، سپس در مدت شش سال از ۲۰ میلیون به ۳۰ میلیون کانتینر افزایش یافت و طی چهار سال گذشته نیز از ۳۰ میلیون به ۴۰ میلیون کانتینر رسیده است.

این گروه اعلام کرد که ظرفیت بندر برای پشتیبانی از راهبردهای ملی، توسعه منطقه‌ای و نیازهای مشتریان جهانی به طور مداوم تقویت شده است.

بندر نینگبو-جوشان شبکه دریایی گسترده‌ای ایجاد کرده است که بیش از ۳۰۰ مسیر حمل‌ونقل کانتینری را پوشش می‌دهد و بیش از ۶۰۰ بندر را در بیش از ۲۰۰ کشور و منطقه به یکدیگر متصل می‌کند. هم‌اکنون بیش از ۲۱۰ اسکله برای کشتی‌های ۱۰ هزار تن یا بیشتر، از جمله بیش از ۱۳۵ اسکله برای کشتی‌های بالای ۵۰ هزار تن، در این بندر فعال است؛ عاملی که آن را در زمره برترین بنادر جهان از نظر ظرفیت اسکله‌های بزرگ و بسیار بزرگ در آب‌های عمیق قرار می‌دهد.

استان جه‌جیانگ، به عنوان یکی از قطب‌های اقتصادی ساحلی چین، در سال‌های اخیر برنامه‌ای اجرایی برای ارتقای رقابت‌پذیری و افزایش نفوذ جهانی بندر نینگبو-جوشان تدوین کرده است.

CRI Online

چین حمایت مالی فراگیر خود را از شرکت‌های کوچک و خرد در طول سال‌های ۲۰۲۱-۲۰۲۵ افزایش می‌دهد

پکن، ۳ دسامبر (شینخوا) -- چین در طول دوره چهاردهمین برنامه پنج ساله (۲۰۲۱-۲۰۲۵) به طور مداوم حمایت مالی فراگیر خود را از شرکت‌های کوچک و خرد تقویت کرده است، به طوری که میانگین نرخ رشد سالانه وام‌های فراگیر به این نهادها در این دوره از ۲۰ درصد فراتر رفته است.

از زمانی که چین رسماً توسعه تأمین مالی فراگیر را در سال ۲۰۱۳ پیشنهاد داد، تلاش‌های مداوم، دسترسی به تأمین مالی فراگیر را برای شرکت‌های کوچک و خرد به طور قابل توجهی افزایش داده است.

داده‌های رسمی نشان می‌دهد که مانده وام‌های فراگیر به شرکت‌های کوچک و خرد تا پایان اکتبر امسال به ۳۵,۷۷ تریلیون یوان (حدود ۵,۰۶ تریلیون دلار آمریکا) رسیده است.

علاوه بر این، چین هزینه‌های تأمین مالی فراگیر را بیشتر کاهش داده است، زیرا این وام‌ها در درجه اول به شرکت‌های کوچک و خرد، مشاغل انفرادی و کشاورزان خدمت می‌کنند. چنین نهادهایی معمولاً به دلیل کمبود وثیقه و ظرفیت محدود تحمل ریسک، در دریافت تأمین مالی با مشکل مواجه هستند.

در ژوئن ۲۰۲۵، نرخ بهره وام‌های فراگیر تازه صادر شده برای شرکت‌های کوچک و خرد، ۳,۴۸ درصد بود -- تقریباً ۲ درصد کمتر از سطح ثبت شده در پایان دوره سیزدهمین برنامه پنج ساله ۲۰۲۰-۲۰۱۶.

طبق توصیه‌های کمیته مرکزی حزب کمونیست چین برای تدوین پانزدهمین برنامه پنج ساله (۲۰۲۰-۲۰۲۶) که در ماه اکتبر رونمایی شد، چین در دوره پنج ساله بعدی به تلاش‌های خود برای توسعه تأمین مالی فراگیر ادامه خواهد داد.

Xinhua

برنامه «هوش مصنوعی پلاس» چین؛ هوشمندسازی اقتصاد با ملاحظات اجتماعی

تهران - ایرنا- دولت چین همزمان با گسترش بیکاری جوانان و شکنندگی بازار کار، مسیر توسعه هوش مصنوعی را با حساسیت ویژه‌ای دنبال می‌کند؛ مسیری که در چارچوب طرح «هوش مصنوعی پلاس» قرار است تا سال ۲۰۳۰ بخش عمده‌ای از خدمات، دستگاه‌ها و فرایندهای اقتصادی را هوشمند کند، بدون آنکه ثبات اجتماعی و ساختارهای شغلی این کشور را دچار تکانه‌های شدید سازد.

به گزارش روز سه‌شنبه ایرنا از نشریه فارن‌پالسی، جوانان بیکار چینی در شانگهای که سابقه تحصیل و کار حرفه‌ای دارند، روزانه پنج دلار پرداخت می‌کنند تا در مکانی با نور مهتابی، اینترنت بی‌سیم و قهوه بنشینند؛ جایی که نامش «فضاهای اداری ساختگی برای کار صوری» است؛ یکی از چندین دفتر ساختگی که فضایی شبیه محیط کار واقعی را برای جوانانی فراهم می‌کند که شغلی ندارند اما می‌خواهند احساس کنند هنوز بخشی از نیروی کار هستند.

در همین حال، احتمالاً تنها چند خیابان آن سو تر، کارگران مهاجر روستایی در یک اتاق مشترک، شیفی می‌خوانند و نوبت کار را میان خود تقسیم می‌کنند؛ کسانی که برای حفظ یک شغل واحد به نوبت کار می‌کنند.

بنابراین این ۲ گروه زیر فشار اقتصاد چین و تغییرات ساختاری، از جمله فروپاشی بخش املاک و تشدید نظارت بر شرکت‌های فناوری قرار گرفته‌اند اما با توسعه فراگیری هوش مصنوعی، این موارد دیگر هیچ حساب می‌شود.

در واقع، دولتمردان چینی با معرفی طرح هوش مصنوعی پلاس اواسط تابستان در سال جاری، ظاهراً مصمم به توسعه فرایند به‌کارگیری هوش مصنوعی در اقتصاد هستند؛ به طوری که تا سال ۲۰۲۷ (۱۴۰۶ خورشیدی)، بیش از ۷۰ درصد جامعه این کشور و تا سال ۲۰۳۰ (۱۴۰۹ خورشیدی) بیش از ۹۰ درصد از دستگاه‌ها، خدمات و کارکردهای مختلف چینی به هوش مصنوعی مجهز شوند.

این درحالی است که واشنگتن نشینان معتقدند این اقدام پکن به این معناست که رهبران چین می‌خواهد به هر قیمتی در رقابت جهانی هوش مصنوعی پیروز شود. پکن اما با درک اینکه این فناوری نوین چه بلایی می‌تواند بر بازار کار شکننده چین وارد کند، خود را برای مدیریت کاهش شدت بیکاری خطر ناآرامی‌های اجتماعی آماده می‌کند.

درواقع، این چینی‌ها ثبات داخلی و رقابت در حوزه هوش مصنوعی را ۲ هدف در تضاد نمی‌بیند اما شاخص‌ها و امارهای اقتصادی این کشور نشان می‌دهد که افزایش بیکاری جوانان چینی در شهریور گذشته به ۱۸,۹ درصد رسیده است؛ رقمی که تحت فشار سیاست‌ها و تحولات اقتصادی اخیر کوچک شده است.

در همین حال، موقعیت طبقه بزرگ کارگران کم‌مهارت چین بیش‌از همیشه شکننده شده است؛ به طوری که بسیاری از آنها به دلیل رکود بازار مسکن و انتقال صنایع به خارج، شغل خود را از دست داده و بخش قابل‌توجهی دیگر از آنان اکنون به اقتصاد پلتفرمی مزد بگیر از جمله تاکسی و پیک‌های اینترنتی، ارسال غذا و... (بازاری که خدمات دارد اما امنیت اجتماعی ندارد) وابسته شدند.

همچنین، یکی از مراکز کاریابی چین، می‌گوید که آگهی‌های شغلی ویژه فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در نیمه اول سال جاری میلادی نسبت به سال قبل ۲۲ درصد کاهش یافته است.

بنابراین، با توسعه ربات‌ها، خودروهای خودران و دستگاه‌های خودکار در چین، چشم‌اندازی امیدوار کننده برای کارگران کم‌مهارت این کشور نیست و نگرانی عمومی درباره از دست‌رفتن شغل‌ها به سرعت در حال افزایش است.

چین چگونه با تهدید بیکاری ناشی از هوش مصنوعی بر خورد خواهد کرد؟

دولتمردان چینی ممکن است به منظور کاهش تهدیدات اجتماعی حاصل از بیکاری ناشی از استفاده ربات‌ها، از اقدامات اصلاح ساختار اقتصادی دهه ۹۰ استفاده و کوتاه‌مدت‌پذیرای این جوانان باشند و آن را «هزینه ضروری پیشرفت» تلقی کند؛ اقدامی که برای اصلاح ساختار اقتصادی، سیستم «کاسه برنج آهنین» را شکست و میلیون‌ها نفر بیکار شدند تا شرکت‌های دولتی کوچک‌سازی شوند.

این درحالی است که چین کنونی با ۳۰ سال پیش بسیار متفاوت است؛ به طوری که اقتصاد این کشور آسیای شرقی در شرایط کنونی کند بوده و ایجاد فرصت‌های شغلی حاصل از هوش مصنوعی تنها به تدریج اتفاق می‌افتد. بنابراین، امکان جبران سریع بیکاری وجود ندارد اما به این معنا نیست که بیکاری ناشی از هوش مصنوعی فوراً به اعتراضات خیابانی منجر خواهد شد، بلکه از نگاه کارشناسان، «زندگی دیجیتال» و حتی خود هوش مصنوعی، شاید نارضایتی جوانان را خنثی کند.

با این حال، پیامدهای بیکاری هوش مصنوعی ممکن است شکل‌های نرم‌تری از بحران اجتماعی ایجاد کند و هرگونه ناآرامی احتمالی اجتماعی به شدت پکن و شخص شی جین‌پینگ را نگران می‌کند؛ رئیس‌جمهوری که بیش از هر چیز، ثبات داخلی را اولویت می‌داند.

به همین منظور، چینی‌ها از سال گذشته پس از مجموعه‌ای از حملات خشونت‌آمیز، نظارت امنیتی و کنترلی در پکن پایتخت این کشور افزایش دادند و هرگونه بحث درباره وضعیت اقتصادی را محدود کرد.

شی برخلاف رهبران گذشته چین، حاضر است برای حفظ «رفاه مشترک»، برخی از پربازده‌ترین صنایع را نیز محدود کند تا جایی که پکن به شرکت‌های چینی دستور داده از «سخت‌ترین الگوریتم» استفاده نکنند و یک «الگوریتم متعادل‌تر» به کار بگیرند.

بنابراین، همین رویکرد احتمالی درباره هوش مصنوعی نیز به کار خواهد رفت؛ به طوری که در طرح ابتکاری هوش مصنوعی پلاس صراحتاً آمده است که باید «تأثیرات منفی بر اشتغال کاهش یابد» اما نباید تصور کرد که چین میان گسترش هوش مصنوعی و حفاظت از اشتغال تعارض می‌بیند.

برخلاف آمریکا که سیاست‌های هوش مصنوعی در چارچوب «رقابت با چین» تعریف می‌شود، در اسناد رسمی چین هیچ اشاره‌ای به «رقابت جهانی بر سر هوش مصنوعی» وجود ندارد. این به معنای بی‌توجهی نیست؛ بلکه نشان می‌دهد اولویت پکن، استفاده از هوش مصنوعی برای حل مشکلات داخلی است.

بنابراین، از نگاه پکن، پیروزی واقعی در هوش مصنوعی زمانی است که این فناوری اقتصاد چین را تقویت کند بدون آنکه بنیان‌های اجتماعی کشور را بی‌ثبات سازد.

ایرنا

گزارش جدید اتاق بازرگانی ایران نشان می‌دهد در دو دهه اخیر در عمل فقط تعداد محدودی از پروژه‌های سرمایه‌گذاری چین در ایران به ثمر نشست و سهم واقعی چین در برخی از بخش‌ها یا ناچیز بود یا اساساً وجود نداشت و تحریم‌ها، محدودیت‌های بانکی و نبود تضمین‌های مالی از مهم‌ترین دلایل نیمه‌تمام ماندن پروژه‌ها است.

به گزارش ایسنا، موضوع سرمایه‌گذاری چین در ایران یکی از موضوعات مناقشه‌برانگیز است و مخالفان و موافقانی دارد. عده‌ای معتقدند این سرمایه‌گذاری‌ها منافع یکجانبه چین را تأمین می‌کند، اما برخی دیگر همکاری با چین را یک فرصت تاریخی برای بازسازی زیرساخت‌های کشور می‌دانند. در سال ۲۰۲۱، دو کشور توافق ۲۵ ساله همکاری امضا کردند، اما گزارشی از عملکرد این توافقنامه در دسترس نیست. بررسی گزارش‌های بین‌المللی نیز حاکی از این است که سرمایه‌گذاری چین در ایران نسبت به کشورهای دیگر منطقه کمتر است.

اتاق بازرگانی ایران اخیراً گزارشی با عنوان «الگوهای متنوع، فرجام‌های متفاوت: تحلیل روند سرمایه‌گذاری چین در ایران» منتشر کرده است. بررسی این گزارش نشان می‌دهد چین طی دو دهه گذشته از مدل‌های مختلف سرمایه‌گذاری در ایران استفاده کرده، اما نتایج این همکاری‌ها به‌شدت نامتوازن بوده است. بخشی از پروژه‌ها، مانند نوسازی پالایشگاه آبادان، به سرانجام رسیده‌اند؛ اما بسیاری دیگر، از جمله طرح‌های ریلی و انرژی، به دلیل تحریم‌ها، محدودیت‌های بانکی و نبود تضمین‌های مالی متوقف شده‌اند.

نوسازی پالایشگاه آبادان یکی از معدود نمونه‌های موفق بوده که بخش عمده تأمین مالی آن قرار بود از طریق فاینانس چینی انجام شود و پروژه در ۲۰۲۳ وارد بهره‌برداری شد. در مقابل، طرح‌های بزرگ ریلی مانند برقی‌سازی تهران - مشهد و قطار سریع‌السیر تهران - قم - اصفهان، به دلیل بازنشستن اعتبار اسنادی و نبود تضمین‌های بانکی، هیچ‌گاه اجرایی نشدند و سهم چین عملاً به صفر رسید.

در حوزه آزادراهی نیز همکاری چین محدود به پرداخت یک وام خریدار برای یکی از قطعات آزادراه تهران - شمال باقی ماند و ادامه مشارکت با تشدید تحریم‌ها متوقف شد. همکاری‌های شهری مانند پروژه‌های مترو تهران و تبریز با مدل‌های ترکیبی پیش رفت، اما

در این بخش نیز سرمایه‌گذاری چین در سطح متوسط باقی ماند یعنی نه صفر (مانند پروژه های ریلی) و نه بالا (مانند پالایشگاه آبادان).

در حوزه انرژی نیز، تجربه میدان یادآوران نشان داد که حضور چین تنها به فاز اول توسعه محدود شد، فاز دوم هرگز اجرا نشد و توسعه بعدی میدان بدون حضور طرف چینی ادامه پیدا کرد. پروژه‌های بزرگ‌تر مثل قرارداد LNG نیز هرگز اجرا نشدند. قرارداد بزرگ LNG در سال ۲۰۰۴ نمادی دیگر از ناکامی بود. طبق این قرارداد، قرار بود ایران طی ۲۵ تا ۳۰ سال، سالانه ۱۰ میلیون تن گاز طبیعی مایع به چین صادر کند، اما نبود فناوری مایع‌سازی در ایران، اختلافات قیمتی و تحریم‌های بین‌المللی مانع اجرای آن شد و در عمل هیچ سرمایه‌گذاری از سوی چین در این زمینه تحقق پیدا نکرد. بنابراین این مورد یکی از پروژه‌هایی بود که نبود فناوری لازم در ایران نیز به مانعی جدی تبدیل شد.

اتاق بازرگانی در این گزارش تأکید می‌کند که مهم‌ترین موانع تداوم سرمایه‌گذاری چین در ایران شامل بسته‌نشدن اعتبار اسنادی، نبود پوشش بیمه صادراتی، محدودیت نظام بانکی ایران و ریسک تحریم‌های آمریکا برای بانک‌های چینی بوده است. این گزارش پیشنهاد می‌کند برای جذب سرمایه‌گذاری پایدار از چین، ایران باید سازوکارهای مالی مشخص از جمله حساب امانی، بازپرداخت بر پایه یوان، قراردادهای مرحله‌ای و سازوکارهای حل اختلاف دوجانبه ایجاد کند و همچنین موافقت‌نامه حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری دو کشور را بازنگری کند.

این جمع‌بندی نشان می‌دهد که گرچه ارقام قراردادهای ایران و چین در ظاهر بزرگ بوده، اما در عمل تنها تعداد محدودی از پروژه‌ها به نتیجه رسیده و برای رفع موانع موجود نیاز به اصلاحات عمیق در سازوکارهای مالی، بانکی و حقوقی است.

ایسنا